

Problema Semintelor Traditionale

Semințele vechi tradiționale, vechea germoplasmă a populațiilor locale românești, formate sub influența selecției naturale, sunt o moștenire foarte prețioasă, o avuție pe cale de dispariție.

În România există un număr mare de seminte tradiționale, stand ca dovadă colecția impresionantă înregistrată la Banca de Gene Suceava, iar la Universitatea de Științe Agricole din Cluj-Napoca este în construcție o microbancă de gene, dar și mare parte a tărănilor bătrâni care încă le mai folosesc în grădinile lor.

Din semințele tradiționale se obțin soiuri locale/ tradiționale / țărănești. Un soi local este o populație dinamică a unei plante cultivate, de origine istorică, identitate distinctă și lipsită de ameliorarea formală a culturilor, precum și de multe ori genetic diversă, adaptată la nivel local și asociată cu sistemele agricole tradiționale. Soiurile locale reprezintă populații de cultură aflate în echilibru cu mediul lor și care rămân relativ stabile pe o perioadă lungă de timp.

Semințele tradiționale au fost folosite și îmbunătățite în timpuri în care sistemul alimentar era organizat la scară mică pentru satisfacerea nevoii de hrană la scară mică, deci la nivelul unui lanț alimentar scurt. Ameliorarea tradițională s-a făcut în condițiile în care nu se foloseau practici care erodează solul sau produc emisii de CO₂, cum se întâmplă în agricultura industrială, și nici input-uri chimice (utilizarea pesticidelor în cultivarea varietăților tradiționale conduce la un randament scăzut al producției). Deci, semințele tradiționale sunt potrivite pentru a susține sistemele economice locale (producție și distribuție locală), ele fiind destul de perisabile pentru a fi produse la scară agricolă mare, fapt care nu reprezintă un dezavantaj, deoarece acestea ar putea susține comunitățile locale prin ocuparea populației și un preț mai bun, și ar putea menține un mediu mai curat prin scurtarea drumului de la producător la consumator.

1. Legislatia

Pentru a putea utiliza o samantă în Uniunea Europeană (Directiva 98/95 CEE transpusă în legislația românească prin L266/2002), trebuie ca varietatea să fie înscrisă într-un catalog oficial.

Criteriile *DUS* (*Distincție, Uniformitate și Stabilitate*) la varietățile locale, precum și costurile foarte mari de înregistrare și tratamentul chimic obligatoriu, vor declassa semințele țărănești care sunt în mod natural și istoric adaptate agriculturii ecologice. Prin extensie aceste reglementări interzic comercializarea semintelor țărănești/tradiționale și a soiurilor asociate. Acestea nu au acces pe piața

si nu exista distribuitori de seminte traditionale. Dar, plantele rezultate din semintele traditionale sunt mai putin vulnerabile la schimbarile climatice tocmai datorita variabilitatii genetice si a neomogenitatii care le confera o flexibilitate marita, permitandu-le sa se adapteze mai bine schimbarilor. De asemenea, au si o valoare nutritiva crescuta comparativ cu soiurile ameliorate moderne.

2. Realitatea rurala

Circuitul semintelor traditionale ramane unul informal in cadrul comunitatilor locale, dar si acest circuit este unul vulnerabil din cauza dificultatii de a mentine o continuitate a transmiterii cunostintelor legate de multiplicare, cultivare, procesare etc, detinute de putini membrii ai comunitatii si care de obicei sunt batrani. Imbatranirea populatiei rurale si lipsa dorintei de implicare a noii generatii in agricultura traditionala, in care acestia nu vad o oportunitate economica, reprezinta inca un motiv de ingrijorare. Exista deci, nevoia de a conserva si revitaliza semintele traditionale, care sunt in pericol nu doar din cauza legislatiei nefavorabile ci si a realitatii rurale - imbatranirea populatiei rurale, migrarea populatiei tinere inspre zonele urbane si interesul scazut fata de agricultura, de asemenea si extinderea agriculturii industriale cu agrocombustibili poluanti, soiuri ameliorate moderne si chiar OMG-uri.